

Številka: 35409-124/2024-2570-10

Datum: 28. 8. 2024

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo izdaja na podlagi četrtega odstavka 128. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21 – ZureP-3, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 95/23 – ZIUOPZP) v povezavi s 101a. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04-ZON-UPB2, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10) o obveznosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje za Občinski podrobni prostorski načrt Vzpostavitev krožne plovne poti po Ljubljanici in Gruberjevem prekopu v Ljubljani ob hkratni energetski izrabi Ljubljanice, pripravljavcu plana, Mestni občini Ljubljana, Mestni upravi, Poljanska cesta 28, 1000 Ljubljana, naslednje

M N E N J E

1. V postopku priprave Občinskega podrobnega prostorskega načrta Vzpostavitev krožne plovne poti po Ljubljanici in Gruberjevem prekopu v Ljubljani ob hkratni energetski izrabi Ljubljanice je treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje, vključno s presojo sprejemljivosti na varovana območja narave.
2. V tem postopku ni bilo stroškov.

Obrazložitev

Pripravljavec plana, Mestna občina Ljubljana, Mestna uprava, Poljanska cesta 28, 1000 Ljubljana, je z vlogo, št. 35021-18/2020-151, z dne 28. 6. 2024, prejeto 1. 7. 2024, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (v nadaljnjem besedilu ministrstvo) zaprosil za mnenje po 128. členu Zakona o urejanju prostora (ZUreP-3) o obveznosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje za Občinski podrobni prostorski načrt Vzpostavitev krožne plovne poti po Ljubljanici in Gruberjevem prekopu v Ljubljani ob hkratni energetski izrabi Ljubljanice (v nadaljnjem besedilu OPPN).

Vlogi je bilo priloženo naslednje gradivo:

- Izhodišča za pripravo OPPN Vzpostavitev krožne plovne poti po Ljubljanici in Gruberjevem prekopu v Ljubljani ob hkratni energetski izrabi Ljubljanice (LUZ d.d., št. projekta 8745, september 2022, dopolnjeno november 2023);
- mnenje Zavoda RS za varstvo narave, št. 3563-0002/2022-7, z dne 21. 12. 2023.

Po 128. členu Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21 – ZureP-3, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 95/23 – ZIUOPZP; v nadaljnjem besedilu ZUreP-3), občina v postopku priprave OPPN prosi ministrstvo, pristojno za celovito presojo vplivov na okolje, za mnenje o obveznosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje, če presodi, da se z OPPN načrtuje prostorske ureditve, ki niso bile celovito presojane že pri pripravi OPN, in gre za take ureditve, ki bi bile poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje, v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ali za ureditve, za katere je zahtevana presoja sprejemljivosti na varovana območja, ali za ureditve, ki bi lahko pomembneje vplivale na okolje. Skladno s petim odstavkom 128. člena ZUreP-3, ministrstvo, pristojno za celovito presojo vplivov na okolje, v 30 dneh po prejetju zaprosila, obvesti občino o obveznosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje.

Ministrstvo je gradivo preučilo in ugotovilo, da se z OPPN ureja območje velikosti približno 38 ha znotraj funkcionalnih enot GO - Golovec, KL - Klinika, MO - Moste, NP - Nove Poljane, PL - Poljane in RN – Rudnik, v k.o. Moste, Štepanja vas, Vodmat, Golovec, Šentpeter, Poljansko predmestje in Tabor. Območje obsega območje mestne Ljubljance in Gruberjevega prekopa z obrečnim prostorom na odseku od obstoječih zapornic na Ambroževem trgu in Gruberjevem prekopu do sotočja v Mostah. Z OPPN se na območju načrtuje krožna plovna pot po Ljubljanci in Gruberjevem prekopu ob hkratni energetski izrabi vodotoka. Prostorska ureditev obsega ureditve, ki bodo omogočile plovnost na daljšem odseku vodotoka, ureditve za energetsko izrabo, povezovalne poti za pešce in kolesarje, ter gradnjo cest, mostov, objektov za zagotavljanje varnosti plovbe ter zaščito in reševanje, ureditve zelenih površin. Plovnost je možno zagotoviti z dvigom vodostaja za vsaj 0,5 m gorvodno od sotočja, za kar je predvideno poglobljanje struge dolvodno od zapornic, utrjevanje brežin ter gradnja jezua dolvodno od sotočja Ljubljance in Gruberjevega prekopa. Za dostop se uredijo vstopno-izstopna mesta, dostopi do njih in ureditev zelenih površin na bregovih, postavitve urbane opreme ter izvedba peš in kolesarskih poti in ureditev za zagotavljanje varnosti in za vzdrževanje (privezi za reševalna plovila, dostopi za reševalce in za potrebe izvedbe vzdrževalnih del na infrastrukturi). Za energetsko izrabo je predvidena ureditev objektov na območju zapornic na Ambroževem trgu in na zapornicah na Gruberjevem prekopu s strojnico MHE, splavnico in preходом za vodne organizme. Energetska izraba je predvidena tudi na območju jezua pri sotočju v Mostah, kjer se uredi tudi prehod za vodne organizme. Med drugim je na območju Kodeljevega in na sotočju Ljubljance in Gruberjevega prekopa načrtovana ureditev vodnih športov (vlečnica za smučanje na vodi in deskanje, vožnja s supi, deskanje na valu, veslanje in drugo).

Na podlagi predloženega gradiva ministrstvo ne more natančno ugotoviti ali se z OPPN načrtuje posege v okolje, zaradi katerih je treba izvesti presojo vplivov na okolje v skladu z 89. členom Zakona o varstvu okolje (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10 in 78/23 – ZUNPEOVE) in Uredbo o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2).

Pripravljaivec plana je predložil mnenje Zavoda RS za varstvo narave (v nadaljevanju ZRSVN), št. 3563-0002/2023-7, z dne 21. 12. 2023. ZRSVN je v mnenju ugotovil, da OPPN in njegov daljnjski vpliv segata v naslednja varovana območja:

- Posebna varstvena območja (območja Natura 2000) po Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), objavljeni v Uradnem listu RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13-popr., 39/13-odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18: Ljubljanka – Gradaščica – Mali Graben (POO, SI3000291), Ljubljansko barje (POO, SI3000271), Ljubljansko barje (POV, SI5000014) in Sava – Medvode – Kresnice (POO; SI3000262);
- Zavarovana območja: spomenik oblikovane narave Kodeljevo (ident. št. 1791), zavarovan z Odlokom o kulturnem spomeniku in naravni znamenitosti Kodeljevo (Uradni list SRS, št. 26/84, 28/84 in 14/86); spomenika oblikovane narave Ambrožev trg (ident. št. 1720) in Obrečni prostor Ljubljance, Gruberjevega prekopa in Špice (ident. št. 1713), določena z Odlokom o razglasitvi nekdanjega Šempeterskega, Poljanskega in Karlovškega predmestja za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost (Uradni list RS, št. 18/90, 27/91 in 76/03); Krajinski park Ljubljansko barje (ident. št. 4067) in naravni spomenik Ljubljanka (ident. št. 4063), določena z Uredbo o krajinskem parku Ljubljansko barje (Uradni list RS, št. 112/08, 46/14-ZON-C in 75/22).

ZRSVN je v mnenju navedel, da bodo z OPPN načrtovani objekti, posegi in ureditve za energetsko izrabo, plovbo in rekreacijo pomembno vplivali na habitat varovanih vrst vodnih organizmov, zaradi zaježitve bo dvig gladine Ljubljance vplival na namočenost Ljubljanskega barja, izvedba posegov na območju rastišč dreves na zavarovanih območjih pa bo vplivala na njihovo vitalnost in obstoj. ZRSVN meni, da bo izvedba OPPN lahko pomembno vplivala na navedena varovana območja, zato je zanj treba izvesti presojo sprejemljivosti na varovana območja narave, kot to določa 101. a člen Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04-ZON-UPB2, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10; v nadaljevanju ZON).

Ministrstvo se strinja z ugotovitvami iz mnenja ZRSVN in meni, da je za OPPN treba izvesti presojo sprejemljivosti na varovana območja narave.

Ministrstvo je v postopku preučilo tudi obstoj drugih okoljskih razlogov za uvedbo celovite presoje vplivov na okolje in v skladu s 3. členom Uredbe o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 9/09; v nadaljnjem besedilu Uredba o merilih) pridobilo mnenje Ministrstva za zdravje, ki je posredovalo mnenje Nacionalnega inštituta za javno zdravje (v nadaljevanju NIJZ) (št. 354-117/2024-2 (256), z dne 18. 7. 2024, prejeto 22. 7. 2024), mnenje Direkcije RS za vode (št. 35021-25/2024-2, z dne 9. 7. 2024, prejeto 10. 7. 2024), mnenje Zavoda za ribištvo Slovenije (št. 4201-76/2023-5, z dne 17. 7. 2024, prejeto 18. 7. 2023), mnenji Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s področja kmetijstva (št. 3504-45/2024/2, z dne 23. 7. 2024, prejeto 24. 7. 2024) in s področja gozdarstva (št. 3401-88/2008/164, z dne 2. 8. 2024, prejeto 5. 8. 2024) in mnenje Ministrstva za kulturo (št. 35012-240/2021-3340-45, z dne 23. 7. 2024, prejeto 25. 7. 2024), ki so priložena temu mnenju. Ministrstvo se z ugotovitvami iz navedenih mnenj strinja.

Po pregledu gradiva in mnenj, na podlagi meril iz 2. člena Uredbe o merilih, ki se nanašajo na značilnosti plana, značilnosti vplivov ter pomen in ranljivost območij, ki bodo verjetno prizadeta, je ministrstvo ugotovilo:

- Z OPPN se načrtuje ureditev krožne plovne poti po Ljubljanici in Gruberjevem prekopu z vstopno-izstopnimi točkami in dodatnimi ureditvami za športne in rekreativne dejavnosti na vodi in na brežinah ter njena energetska izraba. Območje zajema več enot urejanja prostora in meri pribl. 38 ha.
- Na podlagi javno dostopnih podatkov (vir: ARSO, Atlas okolja) OPPN zadeva območja več naravnih vrednot (zlasti Ljubljana (ident. št. 167V), Ljubljana – drevored na Prulah (ident. št. 7801), Ljubljana – vrbov drevored v Trnovskem pristanu (ident. št. 7785), Ljubljana Kodeljevo – park (ident. št. 7781), Ljubljana – platane na Šuštarjevem nabrežju (ident. št. 80429)) in sega na ekološko pomembno območje Ljubljana – Gradaščica – Mali Graben (ID 94100). Zaradi načrtovanih ureditev in posegov v strugo vodotoka in brežine in zaradi dodatne zaježitve je pričakovati pomembne vplive na naravne vrednote in biotsko raznovrstnost na navedenih območjih, določenih z Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18) in Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23).
- OPPN ne posega na območja kmetijskih zemljišč in gozdov.
- Zaradi posegov v vodotok in njegovo obrežje ter zaradi izvajanja različnih dejavnosti na območju je pričakovati pomemben vpliv OPPN na vodne in obvodne organizme, zlasti pa na vrste rib, ki so zavarovane z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19), so na rdečem seznamu ogroženih rastlinskih in živalskih vrst (Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam, Uradni list RS, št. 82/02, 42/10) oziroma sodijo med kvalifikacijske vrste po Habitatni direktivi (Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst), kar je razvidno tudi iz mnenja Zavoda za ribištvo Slovenije, št. 4201-76/2023-5. Najpomembnejši vplivi lahko nastanejo zaradi onesnaženja, neustrezne izvedbe prostorskih ureditev, gradnje pregrad in obratovanja ter izvajanja dejavnosti (plovba, hidroenergetska izraba).
- Na podlagi javno dostopnih podatkov (vir: Ministrstvo za kulturo, GisKD pregledovalnik) OPPN sega na območje več enot registrirane kulturne dediščine, ki imajo status dediščine ali status kulturnega spomenika, in na njihova vplivna območja (zlasti Ljubljana – Regilirana struga Ljubljance (EID 1-00386), Ljubljana – Vodna zapornica (EID 1-00402), Ljubljana – Poljansko Predmestje (EID 1-08791), Ljubljana – Ambrožev trg (EID 1-09646), Ljubljana – Vrazov trg (EID 1-20331), Ljubljana – Arheološko najdišče Ljubljana (EID 1-00382), Ljubljana – Šempetrsko predmestje (EID 1-05914), Ljubljana – Cukrarna (EID 1-05930), Ljubljana – Poljansko predmestje (EID 1-08791), Ljubljana – Park Kodeljevo (EID 1-09228), Ljubljana – Mestno jedro (EID 1-00328), Ljubljana – Gruberjev prekop (EID 1-09431) in druga). Posegi

bodo tangirali tudi enote kulturne dediščine »Dela Jožeta Plečnika v Ljubljani: urbano oblikovanje po meri človeka«, ki je vpisano na Unescov seznam svetovne dediščine, kar je v mnenju št. 35012-240/2021-3340-45 ugotovilo tudi Ministrstvo za kulturo. Skladno z navedenim bo izvedba OPPN pomembno vplivala na kulturno dediščino.

- Na podlagi javno dostopnih podatkov (vir: Direkcija RS za vode, Atlas voda) OPPN sega v vodotok in na vodna zemljišča, del pa sega na vodovarstveno območje z oznako VVO IIIA - podobmočje širšega VVO z milejšim vodovarstvenim režimom, ki ga določa Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja (Uradni list RS, št. 43/15, 181/21, 60/22 in 35/23 – odl. US; v nadaljnjem besedilu Uredba o VVO), prav tako se bodo z območja odvajale komunalne in meteorne odpadne vode, kar je v mnenju št. 35021-25/2024-2 ugotovila tudi Direkcija RS za vode. Iz mnenja izhaja, da imajo lahko načrtovani obsežni posegi v vodotok in vodna zemljišča pomembne vplive na poplavno in erozijsko ogroženost ter vplive na prisotnost in karakteristike podzemne vode na območju obravnave in širše na Ljubljanskem barju. Skladno z navedenim ministrstvo meni, da bo OPPN pomembno vplival na področje upravljanja z vodami.
- Na podlagi predloženega gradiva se na območju OPPN ne načrtujejo posegi in dejavnosti, ki bi lahko povzročili pomembne vplive na zdravje ljudi. To je v mnenju, št. 354-117/2024-2 (256), ugotovil tudi NIJZ, s katerim soglaša Ministrstvo za zdravje.
- Z OPPN se zaradi kompleksnosti ureditev in umeščanja novih dejavnosti intenzivira raba prostora, kar lahko med dejavnostmi znotraj območja ter med OPPN in sosednjimi območji povzroči kumulativne vplive.

Ministrstvo na podlagi gradiva, javno dostopnih podatkov in meril iz 2. člena Uredbe o merilih meni, da obstaja verjetnost pomembnejših vplivov OPPN na okolje. Ministrstvo ocenjuje, da bodo zaradi intenziviranja rabe prostora in umeščanja novih dejavnosti nastali vplivi na vode, naravne vrednote in biotsko raznovrstnost, kulturno dediščino ter kumulativni vplivi zato meni, da je za OPPN treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje.

V skladu z zgoraj navedenim je ministrstvo ugotovilo, da je za OPPN treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje po določilih 128. člena ZUreP-3. Presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na varovana območja narave po 101. členu ZON ni treba izvesti.

Pripravljal:

Mojca Lenardič
Podsekretarka

dr. Tanja Pucelj Vidović
Vodja Sektorja za okoljske presoje

Priloge:

- mnenje Ministrstva za zdravje s prilogo št. 354-117/2024-2 (256), z dne 18. 7. 2024,
- mnenje Direkcije RS za vode, št. 35021-25/2024-2, z dne 9. 7. 2024
- mnenje Zavoda za ribištvo Slovenije, št. 4201-76/2023-5, z dne 17. 7. 2024
- mnenje Ministrstva za kulturo (št. 35012-240/2021-3340-45, z dne 23. 7. 2024
- mnenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s področja kmetijstva, št. 3504-45/2024/2, z dne 23. 7. 2024
- mnenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s področja gozdarstva (št. 3401-88/2008/164, z dne 2. 8. 2024,

Vročiti (elektronsko):

- Mestna občina Ljubljana, Mestna uprava, Poljanska cesta 28, 1000 Ljubljana,
glavna.pisarna@ljubljana.si

V vednost (elektronsko):

- Zavod RS za varstvo narave, OE Ljubljana, zrsvn.oelj@zrsvn.si
- Ministrstvo za zdravje, Direktorat za javno zdravje, gp.mz@gov.si
- Direkcija RS za vode, Sektor območja srednje Save, gp.drsv-lj@gov.si
- Ministrstvo za kulturo, Direktorat za kulturno dediščino, gp.mk@gov.si
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, gp.mkgp@gov.si
- Zavod za ribištvo Slovenije, info@zzrs.si